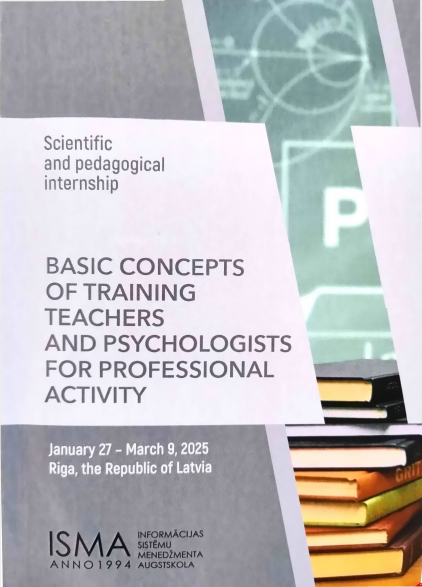

Scientific
and pedagogical
internship

**BASIC CONCEPTS
OF TRAINING
TEACHERS
AND PSYCHOLOGISTS
FOR PROFESSIONAL
ACTIVITY**

January 27 – March 9, 2025
Riga, the Republic of Latvia

ISMA INFORMĀCIJAS
SISTĒMU
ANNO 1994 MENEDŽMENTA
AUGSTSKOLA

ISMA INFORMĀCIJAS
SISTĒMU
ANNO 1994 MENEDŽMENTA
AUGSTSKOLA

ISMA University of Applied Sciences

Scientific and pedagogical internship

**BASIC CONCEPTS OF TRAINING TEACHERS
AND PSYCHOLOGISTS FOR PROFESSIONAL
ACTIVITY**

January 27 – March 9, 2025

**Riga,
the Republic of Latvia
2025**

HEAD OF ORGANISING COMMITTEE:

Romans Djakons – Dr.sc.ing., Professor, Academician, Chairman of the Board of ISMA University of Applied Sciences.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Basic Concepts of Training Teachers and Psychologists for Professional Activity : scientific and pedagogical internship, January 27 – March 9, 2025. Riga, the Republic of Latvia. 88 pages.

CONTENTS

Сучасні дослідження проблеми формування педагогічної креативності Вибойчик О. О.	5
Формування професійної компетентності майбутніх психологів Возний Д. В.	14
Особливості розвитку соціальних навичок (soft skills) у здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія Вознюк А. В.	18
Професійна підготовка вихователів до організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку Деснова І. С.	25
Програма підготовки вихователів закладів дошкільної освіти до роботи з обдарованими дітьми: дослідження і конструювання Довгань Н. О.	29
Reasonable accommodation in the education of persons with special educational needs: problems of interpretation Zamsha A. V.	35
Students' mistakes as a tool for future doctors' foreign language competence formation Zakharova V. O.	41
Освітній компонент «Лікувальна педагогіка» як складова системи професійної підготовки майбутніх корекційних педагогів Казачінер О. С.	45
Психологічні особливості актуального навчання психологів Костюченко О. В.	51
Освітнє середовище закладу вищої освіти як фактор розвитку резильєнтності майбутніх фахівців Кошіль О. П.	57

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Возний Д. В.

кандидат медичних наук,

старший викладач кафедри мовної

та психолого-педагогічної підготовки

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

Швидкоплинні зміни в сучасному суспільстві вимагають постійної еволюції освіти. Перебуваючи в стані постійного руху, освітній простір постає віддзеркаленням стрімких трансформацій суспільства. Інформаційне суспільство стало новою реальністю, в якій знання є найціннішим ресурсом. Швидкий розвиток технологій та зміни на ринку праці призводять до того, що професійні знання, отримані сьогодні, завтра можуть бути вже неактуальними. Студенти повинні розвивати в собі навички самонавчання, щоб адаптуватися до нових умов та бути готовими до викликів майбутнього. Тому одним із пріоритетів сучасної освіти є створення ефективних механізмів формування професійних компетентностей майбутніх психологів, що відповідають актуальним потребам суспільства.

Під професійною компетентністю науковці розуміють «спроможність до реалізації спеціалістом усіх компонентів професійної діяльності завдяки своїм знанням, навичкам, умінням, здібностям і психічним властивостям» [3, с. 206].

Важливо зазначити, що формування професійної компетентності все більше залежить від особистісного фактору. Суб'єктивні особливості людини, такі як досвід, мотивація та цінності, стають невід'ємною частиною професійного успіху.

Згідно з результатами багатьох наукових досліджень, одним із найважливіших чинників, що впливають на формування професійної компетентності як інтегральної особистісної якості, є трансформація освітньої парадигми. Зокрема, перехід від знаннєвої моделі до компетентнісної (практико-орієнтованої), яка надає пріоритет саме практичній орієнтації та особистісному вибору, сприяє розвитку необхідних для професійної діяльності якостей. Право осмисленого вибору (за Ю. М. Швалбом) дає можливість особистості обирати форми і зміст власної освіти. Ефективність включення студента в систему освіти залежить від його активності в побудові і розвитку самої системи освіти [5, с. 315].

Важливо зазначити, що «особливість професійної компетентності особистості полягає в тому, що компетентність має реалізацію на сучасному етапі, проте орієнтована на майбутнє» [2, с. 56].

Н. О. Євдокимова пропонує змістову модель суб'єктного освітнього простору, яка складається із таких чотирьох компонентів, як от:

1. Навчальні психологічні дисципліни як фундамент професійної підготовки студентів до професійної діяльності (психологія, юридична психологія, соціальна психологія, психологія управління та ін.).

2. Навчальні тренінги з моделюванням навчально-професійних ситуацій (тренінг особистісної готовності до професійної діяльності, тренінг професійної ідентичності, тренінг управлінських умінь тощо).

3. Соціально-психологічні тренінги (адаптаційний тренінг, тренінг толерантності, тренінг коппінг-поведінки та ін.).

4. Сурядні технології професійного розвитку суб'єкта (розвиваюча діагностика, психологічне консультування, участь у діяльності професійно-орієнтованих громадських організацій) [1].

Паралельне включення цих взаємодоповнюючих компонентів у навчальний процес забезпечує комплексне формування особистості майбутнього фахівця, стимулюючи його самостійний розвиток та трансформацію.

Основними ознаками сучасного освітнього простору, що сприяють формуванню професійної компетентності майбутніх психологів є:

- 1) унікальність (ситуації, особистості, просторово-часових умов, самих процесів);
- 2) парадоксальність (сприйняття суперечностей та протиріччя свого буття та інших як норми, що задає програму подальшого розвитку);
- 3) відкритість (осмислена незавершеність професійної підготовки в соціокультурних просторах та контекстах);
- 4) невизначеність (відсутність повного розуміння результативності вибору);
- 5) профіцитарність або надмірність (наявність для майбутнього психолога можливості розширяти власні особистісно-професійні межі);
- 6) варіативність (свобода у побудові як студентом, так і викладачем освітньої траєкторії з урахуванням власних потреб і форм навчання) [4, с. 52].

Отже, освітній простір – це не просто місце навчання, а платформа для розвитку інтелектуального, творчого та особистісного потенціалу людини. Його ефективність залежить від дотримання певних принципів та створення відповідних умов. Викладач є не лише передавачем знань, а й досвідченим психологом, який створює атмосферу довіри та взаєморозуміння в освітньому процесі. Його здатність до рефлексії дозволяє йому постійно вдосконалюватися, а відкритий діалог зі студентами сприяє їхньому активному залученню до навчання. Саме взаємодія між викладачем та студентом, заснована на спільній

діяльності, є ключовим фактором розвитку професійних навичок майбутнього психолога. Наразі форма подачі навчального матеріалу має вирішальне значення для розвитку професійних навичок у майбутніх психологів. Різноманітність методів навчання (лекції, семінари, практикуми, онлайн-курси) сприяє розвитку різнобічних навичок і адаптації до різних професійних ситуацій.

Формування вміння постійно навчатися – це ключовий фактор успіху сучасного фахівця. Лише той, хто здатний адаптуватися до змін та поповнювати свої знання, зможе залишатися конкурентоспроможним на ринку праці. Тому ключовим завданням сучасної психологічної освіти є підготовка фахівців, які зможуть ефективно працювати в динамічному суспільстві та надавати якісну психологічну допомогу.

Література:

1. Євдокимова Н. О. Психологічна підготовка майбутнього фахівця як суб'єкта професійної правничої діяльності під час навчання у ВНЗ. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. 2008. № 5(7). С. 369–378. URL: <https://ap.uu.edu.ua/upload/publicationpdf/13e670d2d37331564f7f1114719faec9.pdf>
2. Ковальська Н. А. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців економічного профілю. *Innovative Educational Technologies: European Experience and Its Application in Training in Economics and Management*. Training. Poland : WSBiP, 2017. Р. 55–58. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6933>
3. Ковальська Н. А. Формування професійної та комунікативної компетентності майбутніх фахівців. *Лінгвістична підготовка студентів нефілологічних спеціальностей вищих навчальних закладів у контексті Болонського процесу та Загальноєвропейських рекомендацій з вивчення викладання та*

оцінювання мов : матеріали VI Міжнародної науково-методичної конференції, 8-9 жовтня 2015 р. Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2015. С. 205–207.

4. Перегончук Н. В. Формування професійної компетентності майбутніх психологів у сучасному освітньому просторі. *Наука і освіта. Серія : Психологія*. 2016. № 11. С. 49–55.

5. Швалб Ю. М. Поняття суб'єкта учбової діяльності. *Людина. Суб'єкт. Вчимося: Філософсько-психологічні студії* / за заг. ред. В. О. Татенка. К. : Либідь, 2006. С. 303–315.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS) У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 053 ПСИХОЛОГІЯ

Вознюк А. В.

*доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри психології*

*Комунальний заклад Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
м. Суми, Україна*

Війна, яка триває на території України, принесла значні зміни в усі аспекти життя українського суспільства, стрес і тривоги стали невіддільними частинами повсякденного існування людей, тому професія психолога набуває дедалі більшої актуальності. За результатами дослідження було підтверджено що професія психолога входить до Топ 10 найбільш затребуваних професій в Україні на 2024 рік [5]. Для підготовки висококваліфікованих спеціалістів у сфері психології було затверджено Стандарт вищої